

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 22

Maribor, petek 27. januarja 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vredn. mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 12
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddetek »Jutra« v Ljubljani, Prašnikova ulica št. 4

V ponedeljek odločitev

RADIĆ ODKLANJA NADALJNA POGAJANJE KONFERENCE V DEMOKRATSKO LOČILNA SEJA DEMO

BEOGRAD, 27. januarja. Prva faza pogajanj za sestavo koncentracijske vlade je zaključena in je doživel sedanjí režim težak poraz, čegar posledice so še nedogledne. Vukičević poizkus, da bi razbil Kmečko-demokratsko koalicijo in pridobil Stjepana Radića oz. Hrvatsko seljačko stranko za vstop v vladu, se je popolnoma ponesrečil. Radić je takoj uvidel Vukičevićeve namene, odklonil njegove pogoje za vstop Hrvatov v vladu, ki so bili sicer vrh tega tudi ponižujoči, sporočil Vukičeviću pismo, da se z njim sploh neče več pogajati in se je nato sinoči odpeljal v Zagreb.

Radićev odločen nastop proti sramotnemu poizkušanju izigravanja strank, s čemur so se sedaj radikali vedno znali vzdržati na površju, je napravil v vladnih vrstah naravnost uničujoč utis in pravo paniko. Radić je povedal Vukičeviću v svojem pismu čisto odkrito, da ne stremi po navadni izpremembi vlade, temveč pred vsem po izpremembi sistema, ki naj napravi enkrat konec sedanjemu izmogočanju gotovih pokrajin in reši državo vedno večjega gospodarskega propadanja.

Ključ situacije je sedaj v rokah Demokratske Zajednice oz. Ljube Davidovića, ki se je mogel sedaj jasno prepričati, da ima v Kmečko-demokratski koaliciji kot neločljivi enoti zadostno in popolnoma zanesljivo podporo za izvedbo svojega načrta — koncentracijo vseh demokratskih elementov. Ako pridobi svoj klub za fuzijo s Kmečko-demokratsko koalicijo, potem je usoda Vukičević-Koroščevega režima že odločena. Nova parlamentarna formacija bi namreč imela sama zadostno večino v skupščini, da izvede svoj program in Vukičević bi bil prisiljen, da poda takoj demisijo celokupnega kabineta.

V razvoju našega notranje-političnega položaja je vsekakor pričakovati v kratkem zgodovinskih dogodkov. Gre namreč zato, ali zmaga združena demokracija, ki bi prinesla v našo upravo nov sistem in evropski duh, ali pa se posreči združeni reakciji še nadalje vzdržati se na krmilu. Smo na izredno važnem razpotju in korak, zamujen sedaj, bi potisnil demokracijo zopet za nedogledno dobo v ozadje.

BEOGRAD, 27. januarja. Sejo demokratskega kluba, ki naj bi se na predlog strankinega načelnika Davidovića pečala z vprašanjem fuzije demokratskega poslanskega kluba s Kmečko-demokratsko koalicijo, so pričakovali politični krogi z velikansko napetostjo. Radi praznika sv. Save pa se seja ni vršila, ker je bila večina poslancev odsotnih.

Davidović je poslal vsem demokratskim poslancem poziv, v katerem jim sporoča, da naj se brezpogojno udeležijo za ponedeljek, 30. t. m. določene klubove seje. Na seji se bo razpravljalo o zelo važnih stvareh, neglede na število navzočih poslancev.

Kljub prazniku sv. Save pa se je vršila v demokratskem klubu konferenca v Beogradu navzočih demokratskih poslancev z Davidovićem in Markovićem.

JANJA Z VUKIČEVIĆEM. — DANAŠNEM KLUBU. — V PONEDELJEK ODKURATSKIH POSLANCEV.

Kmalu nato je prišel v demokratski klub tudi Svetozar Pribičević, tako, da se je moglo na konferenci razpravljati tudi že o nadaljni taktiki demokratov in Kmečko-demokratske koalicije.

Davidović je izjavil pri tej priliki na tozadevno vprašanje, da se drže muslimani v okviru Demokratske Zajednice vedno lojalno in da je politika muslimanov in dr. Spaha čisto po intencijah Demokratske Zajednice.

BEOGRAD, 27. januarja. Ministrski predsednik Vukičević je sprejel danes dopoldne načelnika SLS dr. Korošca in se razgovarjal z njim dalje časa o trenutnem političnem položaju.

Minister Savić +

BEOGRAD, 27. januarja. Minister za narodno zdravstvo, dr. Aleksij Savić, je danes na posledicah zastupljenja krvi umrl. Ob 10. dopold. je nastopila agonija in bolnika kljub injekcijam ni bilo mogoče več rešiti.

Aleksij Savić je bil rojen l. 1874. v Užicah in je končal gimnazijo v Beogradu, nakar je študiral medicino v Gradcu in v Parizu. Spisal je več znanstveno in medicinsko zelo popularnih razprav. Kot pristaš radikalne stranke je bil ponovno izvoljen za poslance. V Vukičevićevem kabinetu je prevzel portfelj za narodno zdravstvo in je upravljal svoj resor tako po mnenju vladnih strank kakor tudi opozicije najbolj vzorno od vseh ministrov po prevratu.

Svetosavska proslava na beograjski univerzi

BEOGRAD, 27. januarja. Na univerzi se je vršila danes tradicionalna svetosavska proslava, na kateri so dobili najboljši dijaki univerze kraljeva častna darila. Opoldne je priredil kralj v svojem dvoru banket, kateremu so prisostvovali: rektor, prorektor, dekani vseh fakultet in vseh 6 odlikovanih akademikov.

Boj proti gostom na »kredo«.

Varšavski časopis »Epoka« je objavil zanimiv članek o gostih, ki jedo in pijejo po gostilnah in kavernah, ne da bi plačevali, temveč izrazijo samo željo, »da se zabeleži«. Članek je vzbudil pri gostilničarjih veliko zanimanje in nekateri so listu odgovorili in mu postregli s prav zanimivimi podatki. Neki gostilničar ceni dubiozne terjatve varšavskih gostilničarjev na pol milijona zlatih in priznava, da so vse te terjatve že zaračunane v ceni hrane in pijače, kakor tudi drugi izdatki, ki jih zahteva režija: svetljava, kurjava, postrežba itd. Gosti, ki plačujejo, plačajo tudi za one, ki ostajajo dolžni. Drugi restavratör je prišel na originalno idejo, kako bi izterjal zaostanke. Dolžnikom je zaupal »rog 3000« — zlatih, katere bo daroval enemu izmed dobrodelnih društev pod pogojem, da se objavi dar v časopisih. Kdor izmed dolžnikov bo plačal dolg direktno njemu, ne bo objavljen v časopisu, dočim bo za imena ostalih zvedela javnost. Restavratör je prepričan, da bo njegov izum najboljši lek za večne dolžnike, oziroma dolžnikove iz navada.

Glej, Kriste, Tvoji namestniki . . .!

ŽUPNIK PREPOVE POSLOVILNI GOVOR OB GROBU CERKVENEGA PEVCA, KER JE BIL ČLAN NAPREDNEGA KULTURNEGA DRUŠTVA.

Maribor, dne 27. januarja.

Iz Malenedelje pri Ljutomeru smo prejeli sledeče poročilo, ki ga radi zanimivosti in značilnosti objavljamo v celoti:

»Dne 21. t. m. je umrl, star še komaj 30 let, Franc Mlinarič iz Drakovca. Podlegel je jetiki. Pred smrtjo je bil dvakrat previden. Pokojnik je bil delujoči član Narodno-kulturnega društva. Svoječas je bil več let tudi cerkveni pevec. Pri Narodno-kulturnem društvu je deloval kot tamburaš in pevec ter kot gledališki igralec pri sledečih igrah: »V ječi«, »Stotnik in njegov sluga«, »Pogodba«, »Poštna skrivnost«, »Kakršen gospod — takšen sluga«, »Trije tički«, »Deseti brat«, »Moč uniforme«, »Babilon«, »Volkašin«, »Domen«, »Davek na samce«, »Na poljan«, »Miklova Zala«, »Moč teme«, »Izgubljeni in zopet najdeni mož«, »Krivoprisežnik«, »Divji lovec«, »Miklavžev dar«. V očigled vsemu temu je društvo sklenilo, da bi imel predsednik g. Janko Prelog nagrobni govor ter je on sam prosil g. župnika za tozadevno dovoljenje. G. župnik mu je v nedeljo zvečer ustmeno dovolil. V ponedeljek tik pred pogrebom pa je g. župnik poslal g. Prelogu sledeče pismo:

»Ker Vaše Narodno kulturno društvo s svojimi večnimi plesi in nekaterimi umazanimi knjigami tako zelo ovira delovanje Cerve za moralno povzdigo ljudstva, ni primerno, da bi se na cerkvenem pokopališču in ob cerkveni slovesnosti, kakor je sprevid za rajnim, v govoru poveljevali pripadniki tega društva. Zato se včeraj v naglici dano ustmeno privoljenje s tem preklicuje.

Župnijski urad Mala Nedelja, 23. jan. Franc Ostrž, župnik.

Seveda smo bili vsi društveniki nepopravljivo ogorčeni nad tem početjem. Pa

vseeno se je g. predsednik uklonil. Pevski zbor NKD pod vodstvom g. šol. upr. Iv. Čeha je zapel v slovo pred cerkvijo »Vigred« in na pokopališču »Blagor mu«. Na pokopališču je g. predsednik Prelog st. ob grobu omenil sledeče: »Zal mi je tukajšnja cerkvena oblast prepovedala, da se v govoru poslovim. Kakor vsaki, se tudi tej višji oblasti uklonim. Tebi, dragi Franček, nekdanji moj učenec ter marljivi član NKD, pa ključem: Svetila Ti večna luči!«

Vse ljudstvo je soglasno obsojalo župnikovo početje, posebno še, ker je bil pokojnik tudi cerkveni pevec, splošno priljubljen ter kot dober katoličan pred smrtjo dvakrat previden. Samo ker je bil član napredne kulturne organizacije, ki že pol stoletja orje na polju narodne prosvete, je bil prepovedan poslovilni govor. Župnik je pa dosegel ravno nasprotno. Tudi ono ljudstvo, ki dozdej še v svoji slepoti ni znalo razlikovati vere od politike, je začelo spregledovati, ker vidi, kakšne so besede in kakšna dejanja Kristusovih namestnikov.

Vsi naprednjaki pa naj odgovorijo na ta čin zaslepljenosti in sovraštva s tem, da z vsemi močmi podprejo prosvetno delovanje Narodno-kulturnega društva in pristopijo kot podporni člani k Ljudski knjižnici!

Tako priprosti glas iz našega ljudstva!

Ne imeli bi k temu pravzaprav ničesar dodati. Dejanje se obsoja samo po sebi. Če je višji cerkveni oblastnik takšno postopanje po volji in če smatra, da je to v interesu vere in poglobitve pravega krščanskega duha med ljudstvom, mora biti seveda tudi nam prav. Nam tem bolj, ker nam oni sami pomagajo na ta način ljudstvu odpirati oči.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 27. januarja. Zaprtó.
Sobota, 28. januarja ob 20. uri »Logarjeva Krista« ab. B. Kuponi. Znižane cene.

Nedelja, 29. januarja ob 15. uri »Orlov«. Kuponi. Znižane cene. — Ob 20. uri »Takrat v starih časih...« Kuponi. Znižane cene.

Nedelja v marib. gledališču. V nedeljo, 29. januarja se vršita dve operetni predstavi: popoldne ob 13. uri se vprizori letos simpatično sprejeta krasna opereta »Orlov« pri znižanih cenah. — Ob 20. uri letošnji operetni šlager »Takrat v starih časih«. Znižane cene.

S. K. Železničar.

V soboto, dne 11. febr. 1928. ob 20. se bo vršil v zadnji sobi restavracije pri Zamorcu I. redni občni zbor S. K. »Železničar«. Dnevni red je: Poročilo funkcionarjev odbora in preglednikov, poročila absolutorija, volitev novega odbora in preglednikov, izprememba društvenih pravil, samostojni predlogi in slučajnosti. Samostojne predloge lahko predložijo odboru s podpisli le do glasovanja upravičeni člani vsaj 8 dni pred občnim zborom. Članstvo pozivamo, da se občnega zbora sigurno udeleži ter iznese vse želje in predloge. Odbor.

Krotka igra divjakov.

V otoški skupini Karolina, ki je pred vojno pripadala Nemčiji, a sedaj Japoniki, je tudi otok Pelew, na katerem žive izključno Melanezijci, ki so po značaju popolno nasprotje ostalih rojakov. Otočani Pelewa so krvoločni in divji, nasilni in nemirni, dočim so ostali Melanezijci krotki, mirni, dobrodušni in celo napram tujcem gostoljubni. Pelewani pa se najraje zabavajo z vojnimi plesi in divjimi igrami z orožjem, dočim se ostali soplemenjaki zabavajo s — »špago«, na ta način, da prevzemajo drug drugemu iz rok med prsti napete niti in jih zopet pretvarjajo v razne figure: most, postelj, vešala itd. Čestokrat se dva in dva Melanezijca tako zabavata po ves dan. Igra z vrvice je pri njih prešla v tako strast, kakor pri Angležih bridge ali kje drugje reševanje križank.

Pustolovščine avijatika Levina.

Znani avijatik in konstruktor aeroplana, nov, Levin, ki je poletel s Chamberlinom iz Amerike v Evropo in so njegove kasnejše pustolovščine še dobro znane zabava še dalje ameriško javnost. Ameriški milijonar Funda ga namreč tožda ni izpolnil svojih obvez in zahteva o njega 150.000 dolarjev na račun dolga. Funda je namreč delal skupno z Levinom, ta pa je čisto »pozabil«, da plača teh 150.000 dolarjev.

Hišni davek (kučarina) v novem davčnem zakonu

Po zakonskem načrtu, ki ga prične te dni obravnavati narodna skupščina, se bo plačeval davek na donose od zgradb, namenjenih za stanovanja ali kako drugo trajno uporabo. Davčna osnova je pri zgradbah, ki so dejansko dane v najem, letna najemnina v času, ko se objavi poziv za donošenje davčnih prijav. Pri zgradbah, ki niso dane v najem, je davčna osnova vrednost letne najemnine, ki bi se mogla plačevati, ako bi se zgradba, ali del njen, oddala v najem. Ta najemninska cena je bruto-najemnina.

Za stroške vzdrževanja, upravo in amortizacijo se ima odbiti od te bruto-najemnine: v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Novem Sadu 20%, v ostalih mestih in trgih, zdraviliščih in letoviščih 25%, na deželi 30%.

Tako določena kvota je neto-najemnina, ali čisti donos.

Od tega se bo plačalo:

Osnovnega davka 12% od čistega donosa; dopolnilni davek po svoti skupnega čistega donosa vseh davku podvrženih zgradb istega davčnega obvezanca na področju ene prvostopne davčne oblasti, zmanjšane za odgovarjajoči del čistega donosa zgradb, po katerem je bil v prejšnjem letu izvršen odpis davka radi neuporabe zgradbe ali enega dela, ali radi neplačevanja najemnine.

Na ta dopolnilni davek se ne smejo naložiti nikakšne samoupravne doklade. Dopolnilni davek bo znašal od letne neto-najemnine od 10.000 Din 2%, 20.000

3%, 30.000 4%, 40.000 5%, 50.000 6%, 60.000 7%, 70.000 8%, 100.000 8,6%, 200.000 9,3%, 300.000 9,5%, 400.000 9,6%, 1.000.000 9,8%, 2.000.000 9,9% in ne doseže nikdar 10%.

Skupni procent osnovnega in dopolnilnega davka od zgradb se bo torej sukal n. pr. v Beogradu med 14 in 21,9% od neto-najemnine ali med 11,2% in 17,5% bruto-najemnine.

Od novih zgradb in od delov obstoječih zgradb, ki se prizidajo na novo z odobrenjem gradbenih oblasti, se bo plačalo samo 3% od čistega donosa. Ta davčna olajšava bo veljala za 20 let v krajih z nad 50.000 prebivalci, v ostalih pa 10 let. Temu 3% nemu obdavčenju bodo do poteka priznanja jim oprostitve podvržene tudi vse one zgradbe, ki so po dozdajnih zakonih oproščene davka na donos iz zgradb.

Zgradbe, ki služijo izključno kmetovalcem in njihovim kmetijskim delavcem za stanovanja na deželi, v kmečkih občinah, ter zgradbe, ki služijo isti svrhi, so pa izven rajonov mest, trgov in krajev, proglašanih za javna zdravilišča (kopališča), so oproščene vsakršnega davka na donos od zgradb. Sem pa ne spadajo letovišča, zgrajena na kmetijskih posestvih, in tudi ne zgradbe velikih posestnikov; te zgradbe so podvržene davku po gornjih načelih. Pač pa so pod gotovimi pogoji proste tega davka zgradbe zadrug in Zadrugnih zvez, ako služijo neposredno ciljem zadrugništva.

poleg lepih prostorov nakazalo knjižnici še izredno letno podporo 10.000 Din in pa mestni občini, ki je dala podporo Din 15.000.

Radi prezidavanja Narodnega doma več mesecev ni bilo mogoče izposojevati knjig Ljudske knjižnice in je pričelo redno poslovanje šele na jesen, v zimskih mesecih pa se je dvignil obisk na prejšnjo višino. Zadnje tedne pa je poset tako velik, da šest do osem knjižničarjev komaj zmaguje delo, čeprav so uradne ure po trikrat na teden in to več ur skupaj. V letu 1927. je poslovala knjižnica v 143 dneh in jo je obiskalo 2074 rednih članov, ki so si izposodili 5159 knjig. Novih članov se je vpisalo 1. 1927. v Ljudsko knjižnico 172, vseh novih članov izza sedanjega vodstva knjižnice pod marljivim predsednikovanjem g. dr. Reimana (od 1. 1921.) pa je 1893, ne všteti več stotin mladine. Največ je bilo izposojenih preteklo leto nemških knjig, in sicer 3101, slovenskih 2106, srbohrvatskih 240, čeških 241, iz tujih jezikov 87, skupno torej 5781, kar je za par mesecev rednega poslovanja prav lepo število.

Pohvalno je treba omeniti požrtvovalnost knjižničarjev in vodstva, ki že sedmo leto opravljajo nemalo delo v Ljudski knjižnici brezplačno.

Knjižnica je narasla preteklo leto za 542 knjig. Nabavili so vse literarno in umetniško vredne slovenske novosti, mnogo dragocenih novosti iz srbohrvatske, češke in nemške literature. Knjige so vse trpežno vezane in mora vsak čitatelj vrniti knjigo snažno zavito. — Nov poslovni red knjižnice, ki bo v kratkem objavljen v »Večerniku«, bodo lahko dobili tudi izposojevalci ter ga bodo s pridom uporabljali za vzor tudi druge knjižnice.

Posebno pozornost je posvetilo vodstvo srbohrvatskemu oddelku, žal je ta oddelk slabo posečen. Ker je namenjen predvsem srednješolski mladini, je želeli da bi profesorji srbohrvatske zopet in zopet navajali dijaštvo k čitanju srbohrvatskega slovstva. Saj imajo študentje še posebej znižano izposojnino. Blagajniški posli knjižnice so ogromni. Vodi jih že sedem let blagajnik g. Lojze Doležal. Preteklo leto je bilo promet 135.000 Din.

V novi odbor Slovenske čitalnice so bili izvoljeni večinoma dosedanjí odborniki. Najboljši porok, da se bo Ljudska knjižnica tudi v bodoče razvijala v tempu pretekle poslovne dobe je predsednik Čitalnice odgovornik g. dr. Reisman in blagajnik g. Doležal, ki sta duša knjižnice že od 1. 1921. V odboru so še med drugimi gg. višji ravnatelj kaznilnice Vrabl, prof. Gruntar, komisar Založnik, sodnik Juhart, prota Trbojevič, in pravni praktikant Miškot, dolgoletna preglednika ostaneta tudi v bodoče gg. svetnik Knop in nadučitelj v p. Kopic.

Svetosavska »Beseda«

Pravoslavna cerkvena občina v Mariboru priredi danes, ob 20. uri v dvorani »Uniona« svetosavsko »Besedo«. Program koncerta je sledeči: 1. Himna Sv. Savi; 2. St. St. Mokranjac: Haj!; 3. Isidor Bajić: Pesme srpskih komita: Je l'te žalba, uz pratnju pev. zbora bariton solo g. Dragoljub Jovanović; 4. Mih. Vuk Dragović: Pohajali sulinjata (makedonska nar. pesma); 5. Muhvič: »Vila Velebita«, ouvertura; 6. Zajc: a) »Romanca«, b) »Moja diko« — s spremljevanjem orkestra, poje gdja Družević; 7. Kryjanovski: »Concert za flavto« s spremljevanjem orkestra, svira muzičar Sl. Korosec; 8. Volkmar: »Vračarka«. Grieg: »Povorka pataljaka«. Točke 1—4 bo izvajal pev. zbor djaka inženjske čete, od 5—8 orkester mariborske vojne muzike. Po umetniškem koncertu sledi prosta zabava s plesom. Čisti dobiček prireditve je namenjen za fond gradbe pravoslavne cerkve. Vstopnice po Din 15, (za dijake in vojaške po Din 5) se dobe v trgovini muzikalij Höfer n v papirnici g. Zlate Brišnik. —

Nesreča starega delavca.

Pri stroju za struženje kož v usniarni Berg se je včeraj ponesrečil delavec Luka Potisk, ki je star že 70 let. Stroj mu je odtrgal dva prsta leve roke. Ponesrečenega starčka so odpemili v bolnico.

Opozorilo trgovskim točilcem pijač.

Veliki župan mariborske oblasti je sporočil trgovskemu gremiju, da se morajo s koncem meseca junija ukiniti vse točilnice alkoholnih pijač, ki izvršujejo ob enem trgovino z mešanim blagom ali branerijo. Zato opozarja trgovski gremij v Mariboru vse svoje člane, ki prejmejo na svoje lanske prizive proti odvzemu točilne pravice od velikega župana odklonilna rešenja, naj se zglase radi pritožbe na upravno sodišče v gremijski pisarni, kjer dobe potrebne informacije. Gremij opozarja prizadete trgovce, da traja rok za vložitev pritožbe samo 30 dni po dostavitvi odloka. Podožetki trgovci se pa naj oglašajo v tem oziru pri pristojnih gremijih. —

Društvo za podporo revnih učencev v Mariboru

ima svoj občni zbor v ponedeljek dne 30. t. m. zvečer ob 18. uri v 1. nadstropju dekl. meščanske šole, Cankarjeva ulica s poročilom blagajnika tajnice in volitvijo novega odbora. Vse člane in prijatelje društva vabi k udeležbi odbor. —

Delo dobe

potom borze dela: 1 pilo-sekač in 2 vrtnarja. Služba je izven mesta. —

Pozor pred inozemskimi potniki.

Nekateri mariborski trgovci so se pri gremiju pritožili, da so naročili od tvrdke »Universum« v Gradcu večje količine blaga, pri katerem so pa imeli občutne izgube, ker ni odgovarjalo ceni. Zato opozarja trgovski gremij svoje člane, da so previdni pred nakupom blaga od inozemskih potnikov. —

Poskušni vlom.

Ponoči med 1. in 2. uro je bila v največji nevarnosti blagajna špedicije »Transport« na Aleksandrovi cesti št. 61. Neznani vlomilci so v blagajno izvrtali že štiri luknje, ko jih je prepoznal čuvaj zavoda za zaklepanje, ki je bil ravno na svojem rajonskem obhodu. Torišče poskušenege zločina so preiskali tudi s pomočjo policijskega psa, ki je šel za sledjo preko Zrinjskega trga na koločvor, kjer je pa sled izgubil. Vlomilca sta morala biti dva moška. Ljudje so že zvečer dva sumljivca opazovali ter oba tudi opisali, kar bo dobro pomagalo za sledovanju. —

Tudi z vedeževanjem ne gre...

Neka Pavla P., 54letna, omožena, stanujoča na Tezmem v vagonu je v svoji revščini poskušala že vse mogoče. Nazadnje si je nabavila vedeževalske karte, one male s pisanimi podobnicami, ki se dajo tolmačiti, kakor kdo hoče, da vedno nekaj »naprej stoji«. Enkrat otrok, enkrat knez, drugič pismo, denar, sreča sem, nesreča tja. t. d. kakor pač kaže in kar rajši oni sliši, ki vedeževalko plača. S svojimi oguljenimi kartami uboga na duhu brez fantazije in sugestije, kakršno morajo imeti uspešne vedeževalke, je hodila ženica po koroškem predmestju ter kmalu padla v roke policije. Rekla je, da je bilo vse za »špas« po želji zaljubljenec, da ni ničesar zahtevala, a rada vzela, če ji je kdo sam kaj dal. Izpustili so jo, vzeli so ji pa karte ter napravili ovadbo. —

Pojasnilo.

Osrednje društvo nižjih pošt in brzojavnih uslužbencev nas prosi za objavo pojasnila, da ob grobu upravnika pošte Maribor 1, g. Ljud. Josečka, ni govoril tudi zastopnik slug, temveč zastopnik Osrednjega društva nižjih pošt in brzojavnih uslužbencev.

Planinski ples.

Dne 1. februarja naj nikdo ne zamudi posetiti »Planinski ples« v Unionski dvorani! Predprodaja vstopnic v trgovini gg.: Majer, Glavni trg; Baloh, Vetrinjska ulica; Kravos, Aleksandrova cesta; Pinter in Lenard, Aleks. cesta in v društveni pisarni Aleksandrova cesta 35. Občinstvo se naproša, da se posluži predprodaje, da se izogne navali pri večernih blagajnah! —

Veliki župan mariborske oblasti

je razveljavil z več odloki in zavrnil vse prizive točilcev v okolišju gremija za mariborsko okolico. Vsi prizadeti se pozivajo, da se zglasijo čimprej v Gremijski pisarni dnevno od 10.—12. ure z odlokom, katerega so dobili, ako še ni potekel rok 30 dni od dneva dostavitve in to v svrhu nadaljnjega postopanja na upravno sodišče. —

Mariborski in dnevni drobiž

Svetosavska proslava v Mariboru

Danes praznujejo naši bratje pravoslavne vere praznik sv. Sava Prosvetitelja. — Ob 9. dop. se je vršila v kapeli vojašnice kralja Aleksandra svečana liturgija, ostala svetosavska slavnost pa v unionski dvorani.

Udeležba je bila letos mnogo večja kot druga leta. Velika Unionska dvorana z galerijo vred je bila nabito polna. Cerkevni slavnosti, katero je izvršil prota g. Trbojevič, so prisostvovali predstavniki vojaške in civilne oblasti. — Najprej je bilo slovesno posvečenje vodice, nakar je vojaški pevski zbor na galeriji zapel himno Sv. Save. Med petjem himne je g. prota blagoslavljal otroke in ostale pravoslavne vernike ter dal vsakemu poljubiti posvečen križ. — Nato se je vršil obred sekanja kolača, katerega so polili z vinom. Poljub miru med protom in asistenti je zaključil tudi točko programa.

Nato je osmošolec g. Rado Ljubinković govoril o sv. Savi, njegovemu značenju v XII. veku za takratno malo Srbijo ter o vplivu sv. Save na današnje čase. Omenil je vpliv svetnika na nacionalno duhovno ujedinjenje ter o čudežih na njegovem grobu. — Za njim so nastopile deklice z deklamacijami, kakih 6 po številu ter 2 dečka. Najbolj je bila aklamirana deklica s vzklikom: »O majko, svet je pakostan, život je — majko vrlo žalostan«. — Po deklamacijah so nastopili dijaki in dijakinje v enodejanskem prizoru »Naša šolska mladina« od avtorja prote g. Trbojeviča. — Prizor je poln duhovite vsebine, zajete iz dijaškega življenja ter poučen, obenem pa zabaven, le škoda, da ni odra na razpolago.

Po programu je svirala vojaška godba in je bila mladina pogoščena ter obdarovana. Zvečer pa je svetosavska proslava s plesom istotam. —

Vinarsko društvo v Mariboru

Vinarsko društvo, ki je storilo že toliko dobrega našim vinogradnikom, je imelo včeraj v srednji vinarski in sadlarski šoli redni občni zbor, katerega je vodil mesto že med letom odstopivšega predsednika prof. Gabrijela Majcena I. podpredsednik svetnik Zidanšek. Društ-

vene podružnice mariborske in ljubljanske oblasti je zastopalo 45 delegatov.

V svrhu intenzivnejšega in trajnejšega pouka je društvo v lanskem letu osredotočilo svoje delovanje v glasilu »Naše gorice«, katero urejuje s pomočjo prvovrstnih strokovnjakov ravnatelj vinarske in sadlarske šole Andrej Šmavc. Glasilo, ki izhaja že drugo leto, je najboljši svetovalec vinogradnika in kmeta, ker vsebuje vse to, kar naumorni društveni delavci potom predavanj širijo med ljudstvom in kar dnevne prilike in potrebe spravijo v ospredje.

V tekočem letu je pa poleg predavanj in pouka potom glasila na programu tudi trsni sortiment — določevanje najprimernejših trsnih vrst za posamezne kraje. To važno delo je poverjeno priznanemu strokovnjaku ravnatelju Puklavcu. Društvo bo prirejalo tudi oblasne vinske razstave. Prvo priredi ptujska društvena podružnica.

V zaključnem poslovnem letu je imelo društvo 1376 rednih članov in 9 ustanovnikov.

Vodstvo odbora tvorijo gg: oblasni odbornik za kmetijstvo Alojzij Zupanič kot predsednik, svetnik Zidanšek, I. podpredsednik, posestnik Bajnik iz ljubljanske oblasti, II. podpredsednik, ing. Zupanič, tajnik, ing. Gorjup, blagajnik.

Slovanska čitalnica in ljudska knjižnica

Eno najstarejših kulturnih društev, Slovanska čitalnica, je imela sinoči svoj 67. občni zbor. Četudi je »Čitalnica« radi novih razmer opustila svoj dolgoletni glavni program, to je čitalnico, se je vendar njeno delovanje zadnji čas močno povečalo, ker je znatno razširila Ljudsko knjižnico in jo povzdignila do ene najpopolnejših in najmodernejših bibliotek v Sloveniji. K temu je mnogo pripomogla Posojilnica v Mariboru, ki je dala na razpolago knjižnici svoje prejšnje poslovne prostore v pritličju Narodnega doma. V te prenovljene prostore se je poleti 1927. preselila Ljudska knjižnica, ki si je nabavila tudi vso novo notranjo opremo. Da se je moglo vse to izvršiti v času težke gospodarske krize, ko so popolnoma izostali dosedanjí viri, se je predvsem zahvaliti vodstvu Posojilnice, ki je pokazalo polno umevanje ljudsko-prosvetnega dela v Mariboru in

Blagostanje in zločinstvo

V AMERIKI JE VIŠEK KRIMINALITETE. — ORGANIZIRANO ZLOČINSTVO.

Pravo zanimanje široke evropske javnosti za pravne razmere v Ameriki je vzbudil šele strašen slučaj Sacco in Vanzettija. Od tega časa se snov: Ameriška justica in ameriško zločinstvo na dolgo in široko obravnava po evropskih listih. Slučaj Sacco-Vanzetti je pokazal velike hibe ameriške justice in — kar je še hujše — pokazal je tudi to, da se napake pri pravosodju, kakor slabe in celo pristranske preiskave ter zagrozenost sodnikov v formalnosti kratkoma opravičujejo z velikim številom zločinov.

Zločinstvo je v ameriških deželah res že toliko, kakor nikjer drugje na svetu. Ko se je v zadnjem času vrstilo nekaj tako strašnih zločinov, kakor so morilske orgije človeka-gorile, požigi v Washingtonu, grozote morilcev otrok, teror razbojniške tolpe v Chikagu itd. je pisal eden od prvih newyorških listov: »V Ameriki se ne govori več o naraščanju zločinov, zločini so postali navaden del ameriškega življenja in niti v častihlepiju se ne misli več na kako uspešno od pomoč.«

Najvišjo zločinsko konjunkturo ima Chikago, kar pa ne izhaja iz posebnih razmer tega mesta, marveč iz splošnosti. Javnost je postala malodušna in brezbrizna. Za zločine, ki bi na zapadu polnili dnevno časopisje, se že nihče več ne

briga. Pozornost širše javnosti vzbujajo le oni slučaj, ki imajo nekaj posebnega, eksotičnega.

O zločinih v Ameriki ni številčnega pregleda. S statistiko se ne pečajo niti oblasti in še to, kar je posameznim oblastim iz dovršenih preiskav znano, se ne objavlja. Malo je večjih preiskav, pri katerih se ne bi bilo izkazalo, da so policijska poročila prikrojena po potrebi. Največ zločinske statistike je še iz Chikaga. Tu je na mesec povprečno že skozi par let 300 umorov in ter nad 200 ropov in vlomov. Trdi se pa, da se registrira od vsega tega komaj dobra polovica, da se ne bi škodovalo raznim odgovornim činiteljem.

Poleg slučajnega zločinstva je tudi organizirano zločinstvo, ki se udeležuje po posebnih sistemih. Vsi današnji veliki zločini v Ameriki so organizirani nalik kakemu velikemu podjetju. Vsi zločinski udeleženci imajo svojo nalogo točno predpisano in razven par voditeljev ne pozna niti eden celotnega osnutka. Neposredni izvršitelj zločina: umora, vlom ali kaj podobnega izhaja iz kroga profesionalnih zločincev, dočim sedi vodja v kakem velikem podjetju. Zločinec, ki ga zalotijo, ne more izdati ničesar o zločinski družbi, pa če bi to še tako rad storil.

Sport

Smuške tekme na Pohorju dne 5. II. 1928

Lansko leto se je vršila v naši okolici na Pohorju prva smuška in prva sankarska tekma za vse razrede, in sicer na progi Ruška koča—Mariborska koča. Najboljši čas je bil 20 minut. Isti dan so bile tudi skakalne tekme na poizkusni skakalnici, ki pa ni imela pravega doskoka; zato so vsi skoki končali s padcem. Krivda je torej ležala na terenskih prilikah, ki so bile za skakalnico slabe, drugega prostora pa ni bilo. Najdaljši skok je imel dr. Kmet s 16 m (s padcem).

Letošnjo smuško tekmo priredi zimsko-sportni odsek Slov. planinskega društva. Tekme so razpisane za vse verificirane člane JZSS v mariborski oblasti, izven konkurence pa smejo konkurirati tudi vsi verificirani člani JZSS. Prijave s prijavnino Din 10.— (za dijake Din 5.—) sprejema dr. J. O r o ž e n (Prva hrvaška štetičionica, Gosposka 24) in sicer do 4. februarja do 12. ure, naknadne prijave se sprejmejo proti dvojni prijavnini do 23. ure istega dne na Klopem vrhu.

Razpored tekem je sledeč: Tekme se bodo vršile za seniorje, dame in juniorje predpoldne, popoldan pa skakalne tekme ter smuške igre. Seniorji imajo absolvirati progo Klopni vrh—Mariborska koča, ki se pa markira šele dan pred startom in je torej neznana kot sploh vse druge; znan je samo start in cilj. Proga je dolga ca. 18 km in bo po mnenju ing. Hanssena mogoče doseči najboljši čas v 1 uri 40 minut. Dame bodo tekmovala na isti progi kot lani, t. j. od Ruške koče do eni izmed poti do Mariborske koče. Za dame bo ta proga zelo lepa, je preveč naporna in jo bo najboljša tekmovalka dosegla v 25—28 minutah. Juniorji startajo letos prvič kot razred zase in ni potrebno, da so verificirani od JZSS, pač pa morajo biti včlanjeni v enem izmed zimsko-sportnih klubov. Proga za juniorje bo rodila v krogu okoli Mariborske koče in bo dolga približno 5—8 km.

Tekmovalci morajo biti v soboto večer, dne 4. februarja v kočah, in sicer seniorji na Klopem vrhu, dame na Ruški koči in juniorji na Mariborski koči. Koča na Klopem vrhu bo na večer dne 4. februarja za vse zločinstvo zaprta, ker jo bodo zasedli tekmovalci in sodniki. Seniorji, ki prihajajo z nahrbtniki, jih bodo pustili v odhodnem, ki jih bo član SPD s sanji pripeljal do Fale oz. Maribora.

Istočasno naj si vsak tekmovalac poskrbi, da mu bodo osli Mariborske koče prinesli nahrbtnike s perilom iz Hoč na Mariborsko kočo.

Start je za vse tri razrede ob pol 9. uri, in sicer za seniorje: Klopni vrh, dame: Ruška koča, za juniorje: Mariborska koča in vodi k Mariborski koči kot cilju. Popoldan okoli 14. ure bodo skakalne tekme za verificirane člane mariborske oblasti, za ostale verificirane člane pa izven konkurence. Za skakanjem se bodo vršile smuške igre v bližini Mariborske koče pod vodstvom g. ing. Rungaldiera za vse navzoče smučarje. Smuške igre bodo tem zanimivejše, ker se vrše prvič pri nas in so nekakšna preizkušnja spretnosti (gymkhana). Po vsem tem pa nam bo »pohorski poet« Reš zapel svetovnoznane kuplete in sledilo bo razdeljevanje daril ter proglasitev splošnega izida tekmovalnj. Zvečer skupen odhod na Hoče.

Cenjeno občinstvo opozarjamo, naj si rezervira pravočasno sobe na Mariborski oz. Ruški koči. Tekmovalci naj se pravočasno prijavijo! Tudi fotoamaterji bodo prišli na svoj račun in se bodo vse slike v omaricah razstavile. Če pa pridejo vmes kakšne spremembe, bomo pravočasno javili.

Nogometaši »Maribora«!

Naslednji igralci morajo biti drevi ob osmih brezpogojno na sestanku v telovadnici meščanske šole v Cankarjevi ulici: Kavka, Unterreiter, Koren, Hreščak 1, Kirbiš, Prevo, Pepček, Hreščak 2, Pavlin, Tonček 1, Miro, Tonček 2. V nedeljo ob petih zjutraj skupen odhod v Ljubljano.

Jugoslovani v St. Moritzu.

Iz St. Moritza javljajo, da se je doslej prijavilo za II. zimsko olimpijado 14 držav. Rok za prijavo so podaljšali do 31. t. m. Iz Jugoslavije je prijavljenih 11 smučarjev in troje drsalcev, med njimi ena dama. V St. Moritzu se mudi že nekaj časa predsednik Medsaveznega odbora za IX. olimpijado in podpredsednik JZSS g. dr. Stevan Hadži, da pripravi vse potrebno za naše reprezentante. Dr. Hadži, bo zastopal Jugoslavijo tudi na kongresu mednarodne smučarske unije ob priliki zimске olimpijade. — Nogovgrajena olimpijska skakalnica je stala prireditelje okoli dva milijona dinarjev. Na močno zamrznjenem jezeru St. Moritz je že vse pripravljeno za zimsko konjsko dirkališče. Najplemenitejši dirkalni konjički iz različnih držav že prihajajo, da se pripravijo za težko tekmo. Da stojijo poleg čednih hlevov že tudi tribune in hišice za totalizatorje je samo ob sebi umevno.

Državna hipotekarna banka

Njen razvoj in delokrog.

Državna hipotekarna banka je dne 15. oktobra 1927 odprla v Ljubljani svojo glavno filijalo za ozemlje ljubljanske in mariborske oblasti.

Ker je ta državna institucija pri nas skoro neznana, hočemo na kratko očrtati njen razvoj, delokrog in vlogo, ki jo igra v našem gospodarskem življenju.

Državna hipotekarna banka je ustanovljena l. 1862. v Srbiji kot državna uprava fondov, to je kot zavod, v katerem naj bi se shranjevali kapitali, za katerih likvidnost in varnost se mora država prav posebno brigati. Kot državni urad, torej del državne uprave, je ostala uprava fondov do l. 1898.

Svoje današnje ime Državna hipotekarna banka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je zavod dobil l. 1922. ter je tozadevni zakon o ureditvi uprave fondov, deloma dopolnjen in spremenjen, razširjen na ozemlje cele kraljevine.

Vse posle Državne hipotekarne banke upravlja upravni odbor, ki je neodvisen in autonomen ter sestavljen od 11 članov in sicer: 5 članov, izbranih od Narodne skupščine, 1 član iz vrst trgovcev, ki ga voli Narodna banka, 2 člana, ki jih voli gospodarski svet (dokler se gospodarski svet ne ustanovi, voli ta dva člana glavni savez zemljoradniških združenj), 1 član državnega sveta, izvoljen od državnega sveta, 1 član jurišne fakultete, ki ga izbere univerzitetni svet ter slednjič upravnik Drž. hipotekarne banke.

Nadzorni odbor sestoji iz 5 članov, ki jih imenuje minister trgovine in industrije.

Glavne panoge poslov, ki so po zakonu banki odkazani, so sledeče:

Upravlja vse državne in druge javne fondove, kakor tudi denarje mladostnih in depozite, občinske, srezke, cerkvene in samostanske denarje, kakor tudi denar drugih korporacij, ki se zbira iz doklad; daje posojila proti zastavi nepremičnin; daje posojila oblastim, srezom in občinam proti zastavi doklad in dohodkov; daje posojila na kopaljska zemljišča in poslopja; daje posojila na državne vrednostne papirje in na papirje, za katere jamči država (lombard); sprejema hranilne vloge ter vrednostne papirje in druge vrednosti; sme izdajati zadolžnice na podlagi posojil na nepremičnine ter obveznice na podlagi posojil samoupravnim korporacijam, vodnim zadrugam in državi za zgradbo poslopij; eskontira svoje izžrebane zadolžnice in obveznice in njihove kupone; daje posojila poljedelskim zadrugam in njihovim zvezam i. dr.

Posojila na nepremičnine daje banka največ do polovice vrednosti zastavljene nepremičnine in sicer vedno samo na prvo mesto.

Za vse obveze jamči država.

Državna hipotekarna banka ima v vseh večjih mestih svoje filijale: v Ljubljani, Cetinju, Nišu, Novem Sadu, Sarajevu, Splitu, Skoplju in Zagrebu, agenture pa v Jagodini, Čačku, Šapcu, Valjevu in Kragujevcu.

Da ima banka vedno dovolj denarnih sredstev na razpolago, zato ima tudi pravico izdajati lastne zadolžnice, in obveznice do višine izplačanih hipotekarnih odn. komunalnih posojil. Ti papirji se polletno obrestujejo in obresti izplačujejo se po preteku vsakega pol leta. Zadolžnice in obveznice se po posebnem, vnaprej določenem načrtu od časa do časa izžrebajo.

Za točno izplačevanje obresti navedenih papirjev in papirjev samih jamčijo vsa bančna posojila, vključena na nepremičninah, rezervni fond, vse premično in nepremično imetje banke in končno — v smislu zakona — država sama.

Zadolžnice in obveznice, izdane od banke, so izjednačene z državnimi papirji ter oproščene vseh taks in davkov.

Solidno in oprezno vodstvo banke

je priborilo banki ugled tudi v tujini. Pred vojsko je uprava fondov svoje obligacije placirala na Francoskem, po vojski pa naprej v Švici, pozneje pa v Ameriki in to celo pod ugodnejšimi pogoji, kakor sama država!

Državna hipotekarna banka živa v smislu zakonitih določil tudi posebne ugodnosti, n. pr.: banka ima pred vsemi drugimi upniki pravico, da pokrije posojilo iz zastavljenega ji imetja; posojila sme banka izterjati po svojih organih; njeni organi vrše prisilno upravo med zastavljenimi nepremičninami; njenim pozivom se morajo upravne oblasti odzivati in njene naredbe izvrševati, banki zastavljene nepremičnine ne pridejo v konkurzno maso i. dr.

Čisti dobiček banke pripada, po odbitku v zakonu navedenih postavk, državi, ki je na ta način udeležena na čistem dobičku.

Težavne naloge ameriških sodišč

Žena, ki se rada poljublja.

Ločitve zakona so v Ameriki na dnevnem redu in je postopek razdržitve dokaj enostavnejši kot pri nas. Nedavno pa je sodišče v Filadelfiji obravnavalo zanimiv slučaj ločitve zakona. V procesu je vzbujal pozornost zlasti vzrok, ki ga je mlada soproga navajala kot utemeljitev ločitve. Prikupljiva dama, pšeničnih las in vitkega stasa, je opravičevala svoj korak z nepodjetnostjo svojega moža, ker je baje ni hotel poljubovati. Soproga je ogorčeno zavračala sumnjo, da je premalo nežen napram ženi, toda njegova žena se tako rada poljubljuje, da se je zdel možu zakon naravnost mučenje s poljubi. Na vprašanje, ali se hoče ločiti od žene, je dejal: »Gospodje sodniki, svojo ženo sem vedno ljubil in ji skrbel za vsa mogoča ugodja. Nežno sem ji stregel in bil napram njej vso dobo po poroki ljubeznivejši kot marsikateri drugi mož, ki se danes ne zagovarja pred sodiščem. Kar se pa tiče poljubovanja, so zahteve moje žene od prvega dne najinega zakona skoraj nedosegljive«. Tako iskren zagovor preganja neke soproga je izzval v sodniški simpatije, vendar pa se je hotelo slišati tudi drugo stran zvona. Njegova žena je tajila, da zahteva več od moža kakor mora nuditi ljubeznivi soprogi, kajti njenja, »kedar je ljubezni preveč« so precej različna. Njegova žena je prepričana, da se človek, ki v resnici ljubi, ne sme obotavljati, kadar mu žena ponudi usta v poljub. Da bi sodišče ne storilo bodisi enemu ali drugemu krivice, je strokovnjaško ugotovilo, kolik je maksimum poljubovanja v zakonu. Po dolgih debatah so eksperti vendar limitirali število poljubov. Za prve tedne jih po njihovi analizi zadostuje šest do osem dnevno, v kasnejših letih pa zadostuje samo pozdravni poljub, kadar se mož vrne iz pisarne, dalje pa je lahko obvezen tudi poljub za »lahko noč«. Izjeme so seveda predvidene, vendar ni noben moški primoran dnevno odriniti več kakor štiri do pet poljubov. Ker pa je žena obtožena za htevala desetkrat več poljubov, kot je strokovna komisija sodnikov fiksirala, je sodišče njeno tožbo zavrnilo. Kljub temu je zakonski par odšel izpred sodnikov v najlepši harmoniji v nadi, da se bo za bodoče sporazumel glede poljubovanja. Številni gledalci so s škodoželjnimi pogledi spremljali spravljen zakonca do praga, ki ga najbrže ne bosta več prestopila.

Osemdesetletna dvojčka.

Berlinčana Julij in Gustav Langstadt sta 20. t. m. slavila osemdeseti rojstni dan. Julij, ki je pol ure starejši, se je umaknil iz javnega življenja, dočim vodi »mlajši« Gustav še vedno svoje podjetje. Dvojčka, ki sta si izredno podobna, sta kljub visoki starosti še vedno čila in zdrava.

Razgalljena tajnost.

Član moskovske akademije znanosti, profesor fizike Lazarev, je iznašel kompliciran stroj, pred katerim preneha sleherna tajnost, sleherna misel. S pomočjo novega izuma je rešena zagonetka čitanja misli. Tako trdi »Večerna Moskva«.

Haus Dominik.

Oblast treh

Zopet znamenje pnevmatične pošte. Na Philpa Jordana. Toda sedaj od drugega zastopnika. Mr. Bellhouse se je pogajal radi takojšnje dobave stotisočih motorjev. Cene industrijske zveze. Plačil se država.

Se predno so gospodje mogli skleniti kaj o tej ponudbi, je zletelo iz pošne cevi novo pismo. Ms. Stamford je odklonil zastavo ameriških zemeljskih bogastev. Ponudil je v zameno plačilo v nemškem, v Uniji najetem posojilu, z zlatim kritjem.

Reinhard Isebrand je odklonil tudi to ameriško ponudbo.

»Tako bogati za enkrat še nismo, da bi mogli že jemati svoja lastna posojila v plačilo. Zastava ali pa ne dobi nobenega jekla«.

Angleška ponudba ni bila neugodna. Prihodnje pismo je bilo zopet od Mr. Stamforda. Prosil da bo za nove informacije v Washingtonu in da bo stavil čez eno uro novo ponudbo.

Angleška ponudba je bila dobra. Toda še boljša bo, če pride po izbruhu vojne. Potem se bodo cene avtomatično dvignile za 300%. Tudi polnomočja Isebrandova so bila omejena po določbah industrijske zveze. Če sklone sedaj kako kupčijo, jo bo moral skleniti za cene, ki se bodo še v nekaj dneh zdele smešno nizke.

Cev je zopet vrgla pismo na mizo. Sedaj adresirano na samega šefa.

»Gospodje! Naš berlinski zastopnik nam javlja: »Ruska, nemška in francoska vlada so sklenile brezpogojno nevtrálnost. Zagotovile so si medsebojno pomoč v zavarovanje iste! Zgodilo se je, kar sem pričakoval. Za kupčijske pogodbe sledeči nasveti: Valuta obeh bojujočih držav bo padla. Dobavljajte torej le

proti plačilu v nemški valuti. Ali proti zastavi realnih vrednot. Zlato naj se pravilno jemlje v plačilo. Njegov kurz se majo. Če se sklone kaka dobavna pogodba pred izbruhom vojne, se mora računati pri vsem blagu, ki se ga bo dobavilo po izbruhu, 300% povšek industrijske zveze.

Velika dirka za izdelki našega dela se je pričela. Čul sem, da je naše levčarsko delavstvo na strani Angležev proti diktatorju Stonardu. Skrbite za pouk. Mi ne smemo sedaj politizirati, temveč skrbeti samo za naše narodno gospodarstvo in za zaslužek. Sporočite mi, če se zgodi kaj važnega. V zvezi z večjimi naročili naj se poskrbi takoj za pomnožitev delavstva in prične takoj z graditvijo novih tvorniških poslopij in naprav«.

V temi kratke poletne noči se je spustilo letalo R. F. C. 1 iz višine na neko jaso trentonskega gozda. Državne delavnice so še tiho ležale v temi in cesta ter pota v mestu, posebno pa v gozdu so bila še prazna. Silvester Bursfeld je poznal trentonski gozd še od svojega prejšnjega tukajšnjega bivanja. Vedel je za globok jarek, v katerem se je truplo letala popolnoma skrilo, tako da ga ni bilo mogoče opaziti niti iz največje bližine. Poleg tega sta nagrabila še lanskoletnega suhega listja, ki je v debelih plasteh pokrivalo tla, in je natrosila čez letalo.

Kot dva navadna, nedolžna potnika sta stopala Silvester Bursfeld in Soma Atma proti spečemu mestu. Ob jutranjem mraku sta dospela do prvih hiš in se bližala svojemu cilju. Prišla sta prezgodaj. Mnogo prezgodaj, ker ura na bližnjem cerkvenem zvoniku je pravkar odbila četrto jutranjo uro. Silvester Bursfeld je kar trepetal od nepotrpežljivosti. Pomiril se je šele, ko sta obstala pred dobro znano hišico v Johnson Streetu. S hrepenečimi pogledi je ogledoval z zelenjem

obdana okenca hišice. Najraje bi splezal čez ograjo in zbudil stanovalce iz spanja.

Neomajna mirnost Atme ga je spravila zopet k zavesti.

»Mir, Logg Sar! Nobenega prenačije-nja. Če se dekle nahaja še tukaj, jo bova našla tudi še po treh urah«.

Indijčeve besede so v Silvestrovi duši vzbudile znova moreče dvome.

»Če se dekle nahaja še tukaj«.

Kaj je hotel Atma reči s tem? Kje naj se pa Jana nahaja, če ni pri materi. Ali mar Atma kaj ve, pa neče povedati? Dušiča negotovost ga je premagala. Z vzdihom je sledil Indijancu in se vsedel poleg njega na klopi v bližnjem parku. Svinčeno počasi so potekale ure. Ura na stolpu je odbila peto, šesto in po nadaljnjih mukapolnih šestdesetih minutah sedmo uro.

Silvester je skočil pokoncu.

»Sedaj je čas. Ob sedmih je Jana že vedno pokonci in v kuhinji«.

Čez nekaj minut je stal pred ograjo in je pozvonil. Ostri zvok električnega zvonca se je razlegal v jutranjo tišino. Toda v hiši je ostalo vse mirno. Trikrat, štirikrat je Silvester znova pozvonil, toda v hiši se ni ničesar ganilo.

Atma mu je bil le počasi sledil. Kot da noče motiti prvega svidenja ljubeče se dvojice. Sedaj je obstal poleg Silvestra ter pokazal z roko na neko mesto na hišni steni.

»Poglej!«

Majhna bela tablica je visela tam med bršljanom. V negotovi jutranji svetlobi jo je bil Silvester spregledal. Sedaj pa jo je natančno videl in je mogel tudi prečitati napis na njej. Trivialno, vsakdanje obvestilo, da se hiša oddaja v najem ter da se natančnejša pojasnila dobi pri sosedu. Silvester je čutil kako trepete in kako se mu šibijo kolena. Moral se

je oprti na Indijca.

»Slutil sem, da dekleta ne bova našla tukaj. Toda našla bova Jano in jo spravila v Evropo«.

Teh nekaj, s prepričanjem izgovorjenih besed je vilo v Silvestrovo srce nov pogum. Sledil je tovarišu, ki je krenil k sosednji hiši, potikal na vrata in vstopil.

Gospodje žele ogledati sosednjo hišo, ki se oddaja v najem. Ampak seveda — — — takoj, takoj.

Ob strani Atme je stopal Silvester skozi tako dobro poznane rau prestore. Tamkaj ob oknu je stala šivaina mizica. Ob njej je sedela Jana, ko jo je videl zadnjič pred svojo aretacijo. Vezena, s katero se je takrat bavila, je še ležala tamkaj. Čisto tako, ko da je vezilja pravkar vstala od dela. Če kdo zapusti svojo hišo v namenu preseliti se, potem vendar ne bo svojega dela pustil kar takole. Silvester Bursfeld se ni mogel zdržati, da ne bi izrazil svojih pomislekov.

»Vse je šlo tako hitro«, je odgovoril mladi deček, ki jih je vodil. »Dr. Glossin je pripeljal mis Jamo po pogrebu domov in se skoro takoj nato z njo zopet odpeljal. S seboj je vzela le malo prtljage«.

Silvester je videl dovolj. S pogledom se je sporazumel z Atmo.

Če bodo gospodje najeli stanovanje?

Mogoče — — — treba premisliti. Vrnili da se bosta tekom popoldneva. — — — Kratko slovo, majhna napitnica, in prijatelj sta odhajala po Johnson Street. Silvester je hodil kakor v sanjah. Mehanično so njegove ustnice gotovo že stotič ponavljale zadnje Indijčeve besede: »Našla bova Jano in jo spravila v Evropo«. Tiho ponavljanje teh besed ga je polagoma zopet pomirilo. Sledil je Atmi, ki je krenil proti železniški postaji.

Dalje prihodnjé.

Mali oglasi, ki vsebujejo posredovanje in socialne namene občin: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Koline!
(furež) krvave, jetrne, pečene klobase, krape, najfinije novo in staro vino v Mariborskem dvoru in Narodnem domu. Andrej Oset. — 202

Iščem mesto šoferja.
Izvršujem popravila samostojno. — Martin Skerbinek, Peščenica 30, Zagreb. 193

Čedno sobo
s posebnim vhodom oddam. Koroščeva ul. 43. 194

Opremljena soba
s posebnim vhodom se odda s 1. februarjem. Krekova ul. 5., prilije desno. 207

Specijalna delavnica
za črkoslikarstvo in soboslikarstvo, Fr. Ambrožič, Grajska ul. 2. Maribor. 188

Modna trgovina
Josip Karničnik

se PRESELILA
na Glavni trg 11

Da se vpelje prodaja še v naprej, za reklamo vse blago po dosedanjih izred. znižanih V

RAZPRODAJNIH CENAH!

Spominjajte se CMD!

OGLAS!

32. art. polk rabi sposobnega in praktičnega vrtnarja, ki bi se razumel pri obdelovanju njiv. Ponudbe s potrebnimi spričevali ali osebne prijave radi pogodbe sprejemajo se v štabu polka na dan 1. februarja t. l. ob 10. predp. 201

Trboveljski
premog

143
koks, oglje, drve, kolobare, dobite najceneje v **Tattenbachovi ulici št. 13**

Prvovrstno
češko posteljno perje in puh

in'et, gradl za žimnice, prešite odeje, volnene odeje, platno za rjuhe in dru o perilo, pristno češko platno, kako sploh vse manufakturno blago, kupite najboljšo in najceneje le v trgovini

I. N. Šoštarich, Maribor
Aleksandrova cesta 13. XX

JUBILEJNI ZBORNİK

ZA PETDESETLETNICO
OTONA ŽUPANČIČA

je pravkar izšel. Broširana knjiga velja 42 Din, vezana 56 Din, poština 3 Din

Naroči se pri **Tiskovni zadrugi v Mariboru,**
Aleksandrova cesta št. 13